

جزئیات میزگرد بادام هندی در اجلاس جهانی خشکبار:

شناخت رقیب هندی-آفریقایی

سحر نخعی

دبیر کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران

در صد است به این معنا که ۶۲ درصد از تولید جهانی بادام هندی متعلق به این کشورها است. لازم به ذکر است، ضریب تبدیل بادام هندی خشک با پوست به مغز ۲۴ درصد می‌باشد.

■ فرآوری بادام هندی

برخلاف سایر آجیلهای درختی، بادام هندی خارج از کشورهای تولیدکننده فرآوری می‌شود. فرآوری در ۳ کشور مرکز است: در حال حاضر ویتنام با سهم ۸۴ درصدی بزرگترین صادرکننده مغز به دنیا است. ۴۴ درصد در هند و ۴ درصد بادام هندی نیز در برزیل فرآوری می‌شود. در اصل ۵۵ درصد از کل بادام هندی دنیا در آفریقا تولید می‌شود، ولی تنها ۴ درصد آن در آفریقا فرآوری می‌شود.

■ وضعیت مصرف

هند ۳۳ درصد، آمریکا ۲۱ درصد، اروپا ۱۵ درصد، خاورمیانه و چین نیز هر کدام ۷ درصد از کل محصول بادام هندی در دسترس دنیا را مصرف می‌کنند؛ این بدین معنا است که حدود ۸۳ درصد از مصرف جهانی را این کشورها تشکیل می‌دهند.

■ مصرف بادام هندی در هند

در سال ۲۰۰۰ مصرف داخل بادام هندی در این کشور حدود ۱۰۰ هزار تن بود که به ۲۴۵ هزار تن در سال ۲۰۱۵ رسید. از سال ۲۰۱۵ روند مصرف به دلایلی تقریباً ثابت بوده است. بالا بودن سطح قیمت‌ها و ارزان تر بودن آجیلهای رقیب از دلایل آن بشمار می‌روند. تداخلاتی هم در بازار هند پیش آمد، مثل خارج کردن پول رایج از گردش (تنزل ارزش پول) که در نوامبر سال ۲۰۱۶ اتفاق افتاد (دولت هند اسکناس‌های ۵۰۰ و ۱۰۰۰ روپیه را خارج از گردش اعلام کرد) و بحث مالیات بر کالا و خدمات که سال گذشته مقرر شد. هر دوی این موارد بازار بادام هندی را تحت تأثیر قرار دادند. تعریفه واردات به هند نیز که در سال ۲۰۱۶ تحمیل شد باعث کاهش واردات و در نتیجه کاهش عرضه بادام هندی در بازار شد. البته اخیراً قیمت‌ها تا حدی پایین آمده‌اند و پیش‌بینی می‌شود مصرف افزایش پیدا کند.

بعضی‌ها بر این باورند که بادام هندی کالای جانشین یا رقیب پسته است؛ به این معنی که تحت شرایطی مصرف کننده ترجیح می‌دهد بجای پسته، بادام هندی بخورد. از این رو، شناخت وضعیت عرضه و تقاضا و قیمت این محصول در دنیا اهمیت پیدا می‌کند. در ادامه جزئیات مطرح شده در اجلاس جهانی خشکبار به نقل از سحر نخعی، دبیر کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران در این زمینه را می‌خوانید.

آخرین برنامه روز دوم اجلاس شورای جهانی خشکبار برگزاری میزگرد «بادام هندی» با ریاست آقای امیت خیربات (Amit Khirbat) از شرکت بین‌المللی اولام (Olam) بود. اعضای حاضر در پنل آقایان هری سینکلر (Harry Sinclair) از آمریکا، ویم شیپر (Wim Schipper) از هلند، هری نیر (Harry Nair) از تای سون (Thai Son) از ویتنام بودند. محور مباحث میزگرد بادام هندی به تخمین تولید محصول در سال جدید، تحلیل روندهای عرضه و تقاضا برای مغز در بازارهای آمریکا و اروپا، بررسی نوسانات قیمتی و فرصت‌ها و چالش‌هایی بازار اختصاص داشت. هند، ساحل عاج، ویتنام و تانزانیا بیشترین سهم از تولید این محصول را دارند. پیش‌بینی می‌شود در مجموع کل بادام هندی خشک با پوست که در سال ۲۰۱۸ عرضه می‌شود به حدود ۴ میلیون تن برسد.

■ پیش‌بینی میزان محصول

میزان محصول خشک با پوست در سال ۲۰۱۷، حدود ۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تن برآورد شد. پیش‌بینی می‌شود میزان مانده محصول سال قبل به سال جدید حدود ۱۰۰ هزار تن باشد. تخمین محصول سال جدید حدود ۳ میلیون و ۴۸۵ هزار تن برآورد می‌شود که نشان‌دهنده رشد ۴,۸ درصدی تولید نسبت به سال قبل است. این افزایش تولید در اصل از کشورهای آفریقایی شرقی نشأت می‌گیرد، تولید در سایر مبادی روندی ثابت داشته است. بزرگ‌ترین تولید کننده‌های بادام هندی در دنیا ساحل عاج، هند، ویتنام و تانزانیا هستند. سهم هند از تولید ۲۴ درصد، ساحل عاج ۲۰ درصد، ویتنام و تانزانیا هر کدام ۹

مقایسه میزان مصرف مغز بادام هندی در آمریکا با تغییرات قیمت (%)

منبع: IRI, Total Multi Outlet (MULO)

■ مصرف بادام هندی در اروپا

اقای ویم شپیر از شرکت ایتراسنک میانگین متحرک میزان مصرف سالانه بادام هندی در اروپا را از سال ۲۰۱۵ تا اواسط ۲۰۱۷ شرح داد. طبق گزارش وی در این مدت در مجموع ۴۴ هزار تن بادام هندی به ارزش ۶۰۰ میلیون یورو مصرف شده که آلمان با ۱۶ هزار تن بیشترین سهم را داشته، سهم فرانسه ۸ هزار تن، بریتانیا و هلند هر کدام ۷ هزار تن بوده است. در مجموع به دلیل افزایش قیمت‌ها مصرف در ۴ کشور از ۵ مقصد اصلی کاهش داشته است. کل کاهش در مصرف حدود ۲ درصد برآورد می‌شود. امروز در بعضی از بازارهای اروپا افزایش ۸ درصدی در قیمت‌ها اتفاق داشته که به همان نسبت مصرف نیز حدود ۵ تا ۱۰ درصد کاهش داشته، درست مثل روندی که در آمریکا مشاهده شده است.

■ نوسانات قیمتی

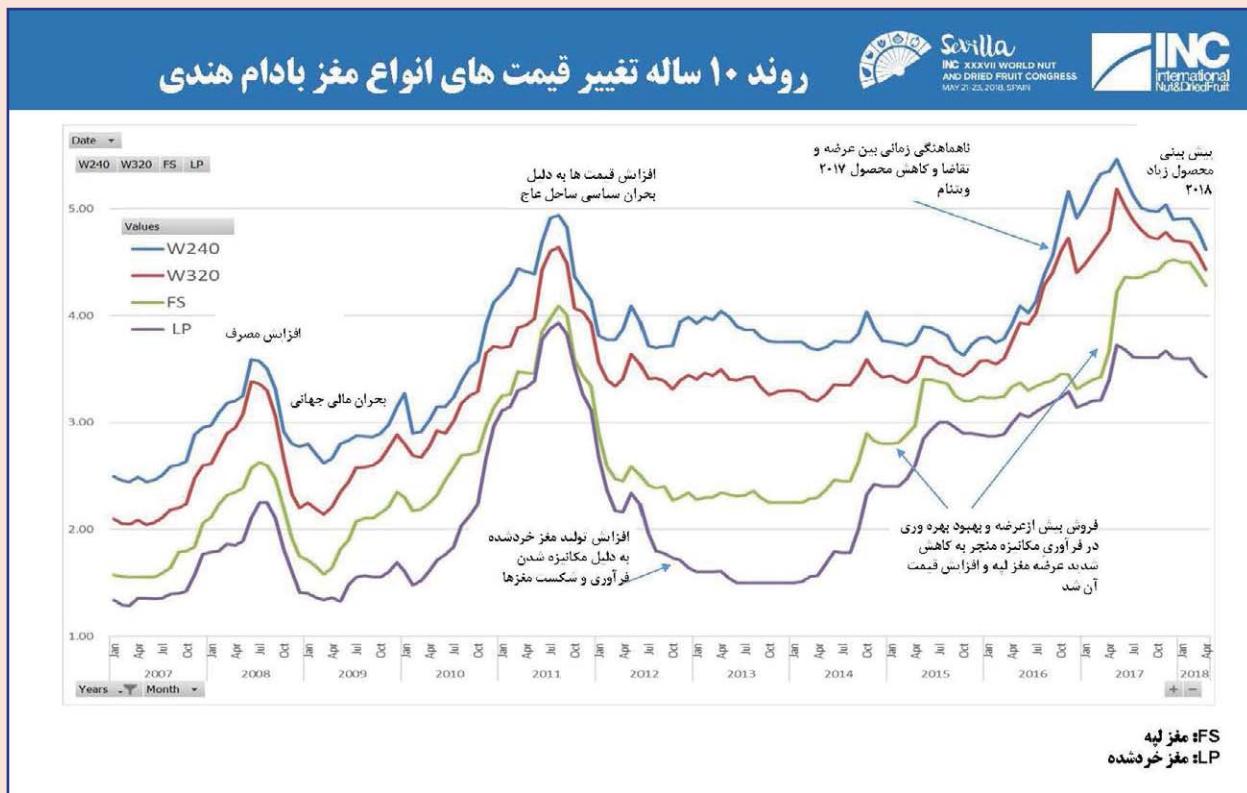
در ادامه، بحث مهم روند نوسانات قیمتی بادام هندی در ۱۰ سال اخیر توسط آقای امیت خیریات ارائه شده است. نمودار تغییرات قیمتی از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۸ نشان می‌دهد، روند قابل توجه افزایشی در مجموع در ۱۰ سال گذشته وجود داشته، اما آن وسط پیچ و خم‌هایی هم اتفاق داشته است.

اولین افزایش شدید قیمتی در سال ۲۰۰۷ (دوره اول) به دنبال افزایش مصرف رخ داد و ۱۵ ماه طول کشید. در آن زمان قیمت هر کیلو مغز سالم سایز ۳۲۰ بین ۴۶۸ تا ۷۶۱ دلار بود. بعد در سال ۲۰۰۹ بحران مالی جهانی باعث افت قیمت‌ها شد. در سال ۲۰۱۱ (دوره دوم) به دلیل بحران سیاسی کشور ساحل عاج افزایش شدید قیمت‌ها اتفاق داشته که ۱۹ ماه طول کشید. قیمت هر کیلو مغز سالم سایز ۳۲۰ در سال ۲۰۱۱ بین ۶,۰۹ تا

نمودار بالا وضعیت حدود ۷۵ درصد از مصرف بادام هندی در آمریکا را از ژانویه ۲۰۱۷ تا آوریل ۲۰۱۸ نشان می‌دهد و این مطلب توسط آقای هری سینکلر از آمریکا ارائه شد. در این نمودار مشخص است که تغییرات درصدی هم در قیمت وجود داشته و هم در میزان فروش. واضح است که هر وقت قیمت بادام هندی در فروشگاه‌ها بالا بوده، مصرف کاهش داشته است. امروز مصرف بادام هندی در آمریکا در مقایسه با سال قبل ۵ درصد کاهش داشته است که در مقابل، قیمت‌ها هم رشدی ۵ درصدی تجربه کرده‌اند؛ پس حدوداً نسبتی یک به یک بین آنها وجود دارد.

با نگاهی دقیق‌تر به نمودار متوجه تأثیر تبلیغات در روند قیمت و مصرف می‌شویم. به موضوع تغییرات و نوسانات فصلی هم در این نمودار توجه شده است. مثلاً اگر به افزایش قیمت‌ها از جولای ۲۰۱۷ تا اکتبر توجه کنید می‌بینید که مصرف در آن بازه زمانی کم بوده، اما از آن به بعد با نزدیک شدن به فصل تعطیلی عید شکرگزاری، طبیعی است که بودجه تبلیغاتی که وارد بازار شده باعث تخفیف در قیمت‌ها و افزایش مصرف در ماه نوامبر شده است، اما بعد در ماه دسامبر تا اول ژانویه دوباره مصرف کاهش داشته است.

از ماه ژانویه به بعد همان طور که به دوره سوپربول (مسابقه سالانه فوتبال آمریکایی) نزدیک می‌شویم، مصرف تا ماه فوریه دوباره افزایش پیدا می‌کند. این زمان اوج مصرف آجیل در آمریکا است. در مجموع واضح است که هر زمان قیمت‌ها بالا رفته، کاهش تدریجی در مصرف مغز بادام هندی داشته‌ایم.

افزایش شدید قیمتی اتفاق افتاده، به سرعت بعد از آن قیمت افت داشته است. این چیزی است که همیشه دیده شده است با این تفاوت که در دوره سوم این افزایش خیلی شدید و ناگهانی نبوده، بلکه در یک بازه زمانی اتفاق افتاده، تدریجی بوده و وسط راه اصلاحاتی هم داشته است.

قیمت‌های امروز ۲۲ درصد از قیمت‌های آغاز سال ۲۰۱۶ کمتر هستند. بنابراین بر خلاف افزایش ۶۰ و ۷۰ درصدی قیمت‌ها در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۱۱، این بار افزایش قیمت‌ها به شکلی منطقی تزدیک به ۲۰۰۷ است؛ یعنی کیلویی ۲,۹۲ دلار افزایش داشته است. وقتی که در سال ۲۰۰۷ قیمت‌ها افزایش پیدا کردند، در ساحل عاج قیمت باغدار ۲۰۰ فرانک آفریقا بود (هر دلار آمریکا معادل با ۵۰۰ فرانک است). در سال ۲۰۱۱ قیمت باغدار ۲۷۵ فرانک بود که در سال ۲۰۱۷ به ۷۰۰ فرانک رسید، اما در حال حاضر به دلیل افت کیفیت به ۵۵۰ فرانک رسیده است (یعنی ۱ دلار). دو نکته قابل توجه وجود دارد: اکثر افزایش قیمت‌ها در دوره سوم متوجه باغدارها بوده است، نه فرآوری کننده‌ها یا تجار. برای اینکه قیمت این دو درست شود اول باید قیمت باغدار درست شود. در هفته‌های اخیر شاهد بوده‌ایم که قیمت باغدار تا حدی بهتر شده، البته از آنجا که الان دیگر از محصول شرق آفریقا خیلی چیزی نمانده، محصول باکیفیتی عرضه نمی‌شود. پس باید بینیم قیمت باغدار تا چه حد می‌تواند افت کند، چرا که باغدار درآمد زیادی ندارد.

۱۰,۳۸ دلار بود. پس از آن قیمت‌های بالا تقریباً تقاضا را از بین برد و به تدریج قیمت‌ها دوباره افت کردند. در سال ۲۰۱۲ سقوط بازار باعث ایجاد تفاوت قیمتی زیادی بین مغز خردشده و مغز کامل شد. دلیل این مساله این بود که حجم زیادی از مغزهای بادام هندی درجه پایین فروخته نمی‌شدند، از این رو به صورت خردشده به بازار عرضه می‌شدند. همچنین مکانیزه شدن فرآوری بادام هندی در سال ۲۰۱۱ منجر به شکست مغزها می‌شد. به همین دلیل اختلاف قیمت فاختی بین مغز سالم (انواع ۲۴۰ و ۳۲۰) و مغز خردشده بوجود آمد. از آن زمان به بعد، به تدریج با بهبود عملکرد ماشین‌های فرآوری درصد خطای آنها کم شد و نتیجتاً درصد تولید مغز خردشده کاهش یافت، اما چون به دلیل قیمت پایین، تقاضا برای مغز خردشده به شدت بالا رفته بود، پس از آن قیمت افزایش یافت.

افزایش قیمت‌ها در سال ۲۰۱۶ (دوره سوم) به علت ناهمانگی در اعلام میزان عرضه بود؛ پیش‌بینی ساحل عاج میزان محصول کم بود، اما بعداً اشتباه از آب در آمد. همچنین، محصول سال ۲۰۱۷ ویتنام خیلی کم بود و تعریفه واردات بادام هندی به هند هم که ۵ درصد بود با سایر تعریفه‌ها برای فرآوری کننده هندی تقریباً به ۹ درصد می‌رسید. همه این عوامل باعث افزایش فعلی قیمت‌های بازار شد. در سال ۲۰۱۶ قیمت هر کیلو مغز سالم سایز ۳۲۰ بین ۸,۰۹ تا ۱۰,۷۸ دلار و سقف قیمت امروز کیلویی ۹,۹ دلار است. امروز این امیدواری وجود دارد که چشم‌انداز محصول زیاد ۲۰۱۸ دوباره بازار را متعادل کند. نکته قابل توجه اینکه هر وقت یک